

Oponentský posudek bakalářské práce

Autorka práce: Hana Laurentová

Vedoucí práce: PhDr. Olga Havránková

Oponent práce: Mgr. Věra Růžičková

Název bakalářské práce: Systém sociální práce s injekčními uživateli drog v pojetí Romského terénního programu o.s. SANANIM. Problém etnického definování situace a jeho promítání do sociální práce.

Autorka si vybrala velmi zajímavé a aktuální téma, se kterým se podle mého názoru potýkají všichni, kdo poskytují sociální služby romským i neromským obyvatelům sociálně vyloučených lokalit. Ve své práci se autorka zabývá problematikou etnického definování uživatelů těchto sociálních služeb, které je v praxi velmi časté, a to nejen mezi samotnými sociálními pracovníky, ale také v některých dotačních programech měst, krajů i státu nebo komunitních plánech.

Cílem autorky bylo upozornit na některé konceptuální a terminologické nejednoznačnosti, se kterými se v teorii i praxi sociální práce setkáváme, což se jí v předkládané bakalářské práci podařilo.

První část bakalářské práce je věnována zejména kulturně antropologické koncepci Hirta a Jakoubka, kteří se staví do opozice vůči dosavadnímu zkoumání Romů vycházejícímu zejména ze studia tradic a jazyka. Prostor dostal také názor romisty Viktora Elšíka a autorka srozumitelně reflektuje jeho připomínky k práci Hirta a Jakoubka. Autorka v první části práce popisuje obtíže poskytovatelů sociálních služeb s identifikací toho, kdo je to vlastně Rom, a rovněž varuje před používáním pojmu Rom nebo Romové bez další specifikace. Autorka předkládá také užitečný koncept kultury chudoby, který umožňuje vnímat chování klientů sociálních služeb nikoliv jako závislé na příslušnosti k etnické skupině, ale na základě života v sociálním vyloučení.

Druhá část práce se zabývá definicí sociální práce a jejím teoretickým podložím a shrnuje uvedené koncepty, o kterých se autorka domnívá, že by mohly být užitečné pro práci s klienty.

Ve třetí části své bakalářské práce se autorka úspěšně snaží najít možné propojení uvedených teorií s teoriemi i praxí sociální práce (zejména Romského terénního programu o. s. Sananim). Kapitola 3.3 popisuje praxi Romského terénního programu, kde se osvědčili romští pracovníci znalí místní komunity, kterým se podařilo snáze získat důvěru romských klientů. Autorka zároveň upozorňuje, že etnicita či znalost komunity nejsou jediným důležitým předpokladem pro profesionální poskytování služeb. Na tomto místě bych

uvítala hlubší rozbor konkrétních rizik a obtíží, se kterými se potýká romský pracovník ve vlastní komunitě. Na závěr třetí části uvádí autorka užitečná a konkrétní doporučení pro další vývoj Romského terénního programu o. s. Sananim, která vycházejí z předkládané teorie. Zajímavé by bylo tato doporučení dále rozpracovat a zamyslet se také nad možnými obtížemi, které by mohly zavádění těchto změn provázet.

V závěrečné části práce předkládá autorka několik zajímavých kazuistik Romského terénního programu o. s. Sananim.

Předloženou bakalářskou práci hodnotím jako zajímavou a přínosnou a navrhuji hodnocení "výborně".

V Brně dne 1. 9. 2010

Mgr. Věra Růžičková

